

Project:		Adromi B.V.
Onderwerp:	Gezondheidsrisico blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen	Reeweg 146 3343 AP Hendrik-Ido-Ambacht
Kenmerk:	wil/R2024160/2401f	T 078 – 684 55 55 F 078 – 684 55 59
Auteurs:		
Datum:	20-3-2025	algemeen@adromi.nl www.adromi.nl
Bijlagen:	-	

1. Inleiding

Onderhavige notitie is opgesteld in opdracht van Zorgboerderij, Paardenactiviteiten en Wonen. Dit in verband met een aanvraag voor de vestiging van een woon-zorgvoorziening aan de . Het betreft een reeds bestaande woon-zorgvoorziening die op basis van een tijdelijke vergunning aanwezig is. Het is de bedoeling om deze tijdelijke vergunning om te zetten naar een vergunning voor onbepaalde tijd.

Vanwege de ligging van de woon-zorgvoorziening in agrarisch gebied is door de gemeente verzocht om een zogenaamd locatiespecifiek onderzoek om het plan juridisch te kunnen onderbouwen. In een dergelijk onderzoek worden de mogelijke gezondheidsrisico's beoordeeld die samenhangen met blootstelling aan drift van gewasbeschermingsmiddelen.

1.1. Locatiespecifiek onderzoek

In het kader van een locatiespecifiek onderzoek naar driftblootstelling dienen de volgende twee vragen te worden beantwoord:

- 1) Of toevoeging van de nieuwe driftgevoelige bestemmingen tot (verdergaande) potentiële beperkingen leidt bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op omliggende agrarische gronden;
- 2) Of sprake is van een evenwichtige toekenning van functies aan locaties (artikel 2.1 lid 3 onder k van de Omgevingswet) in het licht van mogelijk nadelige effecten van driftblootstelling op de gezondheid.

1.2. Drift, gezondheid, aandachtsafstanden

In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties dient ook het gezondheidsaspect in de beschouwing te worden betrokken.

Uit rechtspraak op grond van de Wet ruimtelijke ordening volgt dat in het kader van de goede ruimtelijke ordening per situatie dient te worden beoordeeld of sprake is van een aanvaardbaar risico op blootstelling aan drift (d.w.z. onbedoelde verspreiding van gewasbeschermingsmiddelen buiten het behandelde perceel via de lucht).

In deze rechtspraak wordt een aandachtszone geformuleerd van 50 meter tussen gevoelige functies en agrarische percelen waar gewasbeschermingsmiddelen mogen worden gebruikt¹. Indien een kortere afstand wordt aangehouden tussen een gevoelige functie en gronden waar sprake kan zijn van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, dan dient een planologisch besluit volgens genoemde rechtspraak te voorzien in een deugdelijke motivering middels een zogenaamd 'locatiespecifiek onderzoek'.

Een reguliere aanwezigheid in de buitenlucht dient hierbij als het bepalende blootstellingsscenario te worden beschouwd. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in een tuin. Blootstelling in een gebouw is niet bepalend, alleen al omdat in pandig geen sprake zal zijn van blootstelling van de huid (druppels) en/of orale blootstelling (hand-mond bewegingen – primair relevant voor kinderen).

Onderhavige onderzoeksnotitie beoogt te voorzien in genoemd locatiespecifiek onderzoek ter onderbouwing dat een kortere afstand als ruimtelijk aanvaardbaar kan worden beschouwd.

In deze notitie wordt enkel het professionele gebruik van gewasbeschermingsmiddelen beschouwd in bedrijfsmatige context. Particulier gebruik en professionele inzet van gewasbescherming in niet agrarisch cq. openbaar gebied (zoals op laanbomen, parkvegetatie, sportvelden, natuurgebieden en begraafplaatsen) is niet beschouwd.

1.3. Representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden

Op basis van rechtspraak dient bij het bepalen van de invloed van bedrijfsmatige activiteiten op het woon- en leefklimaat, waaronder ook de invloed toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, te worden uitgegaan van een representatieve invulling van de maximale functiemogelijkheden die het Omgevingsplan biedt².

Deze invulling dient representatief te zijn in die zin dat in principe geen rekening hoeft te worden gehouden met een ingrijpende, of anderszins niet voor de hand liggende, omschakeling in de bedrijfsactiviteiten. De invulling dient daarentegen maximaal te zijn in relatie tot de bestemde teeltmogelijkheden met bijbehorende toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Idem dient rekening te worden gehouden met een maximale invulling van de beoogde gevoelige functies.

Doel van deze aanpak is een worstcase benadering waarbij rekening wordt gehouden met toegelaten exploitatiemogelijkheden zonder dat dit mag leiden tot een woon- en leefklimaat dat niet aanvaardbaar is, gelet op hiermee mogelijk samenhangende gezondheidseffecten (ook op de lange termijn).

---

¹ ABRvS 30 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:855

² ABRvS 17 november 2011, ECLI:NL:RVS:2021:2579, r.o. 4.3. en ABRvS 25 april 2024, ECLI:NL:RBOVE:2024:2225 r.o. 9.5.

2. Locatie en omgeving

2.1.

2.1.1. Bestaande situatie

De is gelegen in het buitengebied, ten noordwesten van Broekhuizenvorst. Zoals aangegeven is er in de huidige situatie sprake van een woon-zorgvoorziening, welke gebruik maakt van op het perceel aanwezige bebouwing, bestaande uit een woning met bijgebouwen.

Deze situatie is aanwezig op basis van de omgevingsvergunning d.d. 20 juni 2024.

Afbeelding 1: zicht op locatie vanaf de noordzijde

2.1.2. Beoogde situatie

Het is de bedoeling om de aanwezige woon-zorgvoorziening voor onbepaalde tijd te laten vergunnen.

2.2. Bestemming

Krachtens de Omgevingswet en het overgangsrecht van de Omgevingswet geldt een algemeen deel van het Omgevingsplan en daarnaast gelden ook alle in werking getreden planologische regelingen als onderdeel van het Omgevingsplan.

Voor de projectlocatie en de omliggende gronden gelden de regelingen van de volgende planologische regelingen:

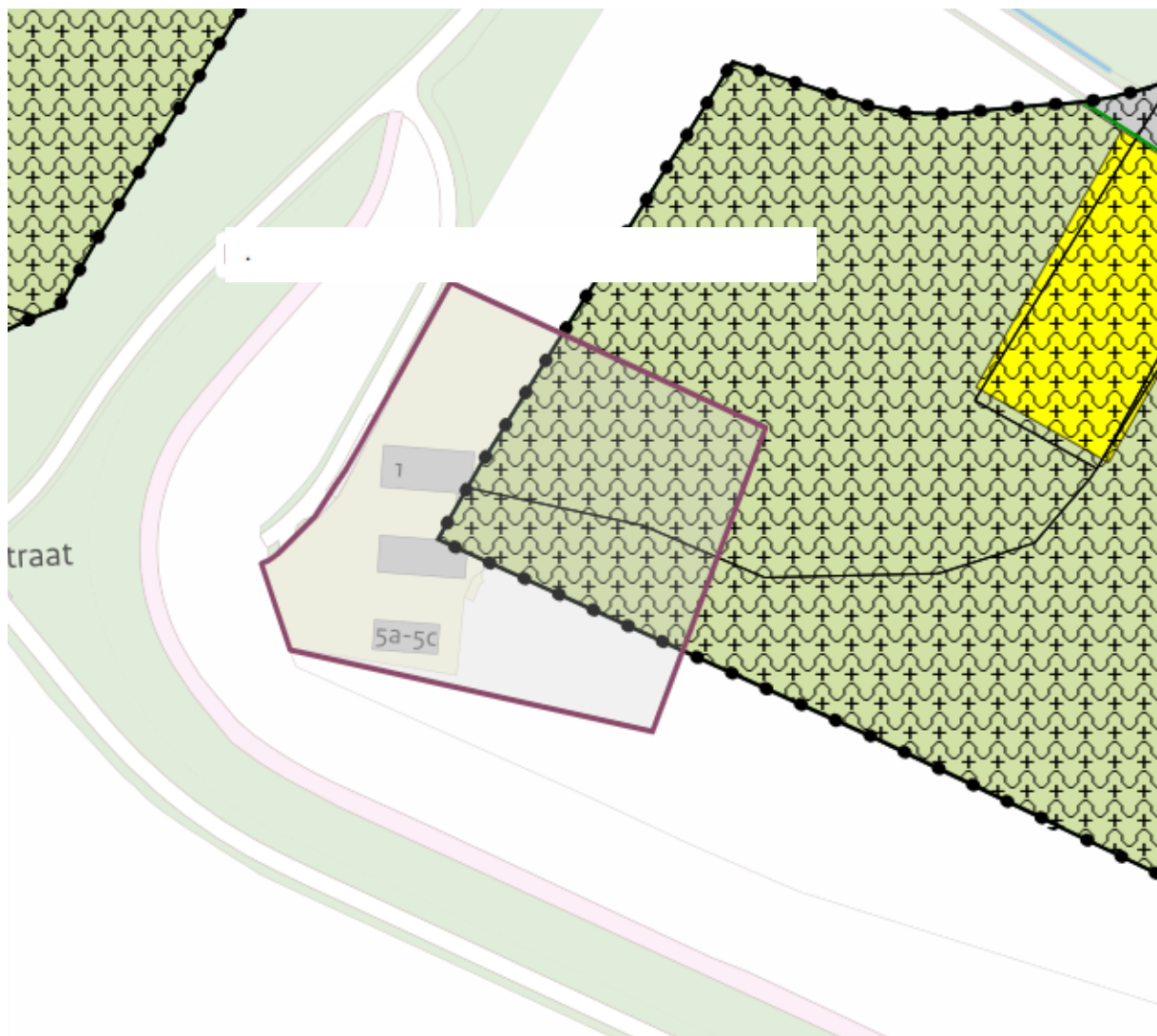
- Omgevingsplan gemeente Horst aan de Maas – 3 juni 2024
- Bestemmingsplan “Veegplan 2021” – 20 september 2022
- Bestemmingsplan “Parapluplan Internationale werknemers Horst aan de Maas 2021” – 21 april 2021
- Bestemmingsplan “Buitengebied Horst aan de Maas, herziening 2020” – 8 september 2020
- Bestemmingsplan “Buitengebied Horst aan de Maas” – 19 december 2017
- Inpassingplan “Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum” – 15 maart 2017

Blijkens artikel 13.2.1 a van het Inpassingsplan “Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum”, geldt voor de gronden, voor zover gelegen binnen de grenzen van het inpassingsplan, de planregeling van de bestemmingsplannen:

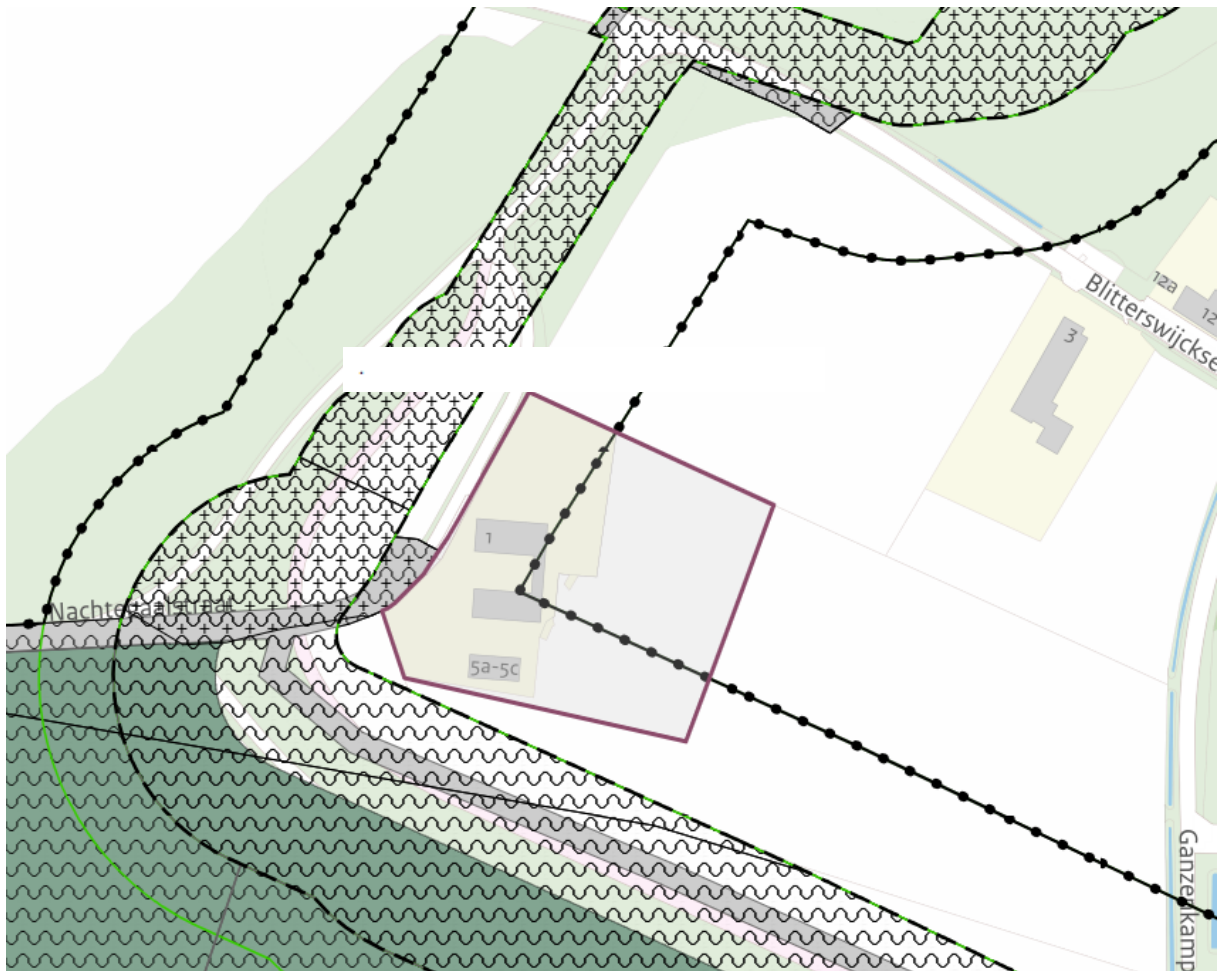
- “Buitengebied Horst aan de Maas (deelgebied 3)” – 10 november 2009
- “Herziening Verbeelding Bestemmingsplan Buitengebied 2011” – 2011

Dit met uitzondering van -kort gezegd- de hierin opgenomen watergerelateerde dubbelbestemmingen, welke door het inpassingsplan zijn herzien.

De bestemmingsregeling van de bestemmingsplannen Buitengebied uit 2009 en 2017, inclusief de bijbehorende herzieningen, bevatten de voor de betrokken agrarische gronden relevante bestemmingsbepalingen.

Afbeelding 2: met verbeelding van het bestemmingsplan 'Buitengebied Horst aan de Maas' van 2017 (bron: DSO)

Afbeelding 3: met verbeelding van het inpassingsplan 'Gebiedsontwikkeling Ooijen - Wanssum' van 2017 (bron: DSO)

2.2.1. Omliggende gronden in Buitengebied 2017

Zoals aangegeven is het bestemmingsplan Buitengebied uit 2017 van toepassing voor de gronden die zijn gelegen buiten de begrenzing van het Inpassingsplan. Voor deze gronden, die zijn aangeduid voor 'agrarisch met waarden', geldt een algemene agrarische bestemming. Teeltondersteunende voorzieningen zijn ter plaatse niet toegelaten.

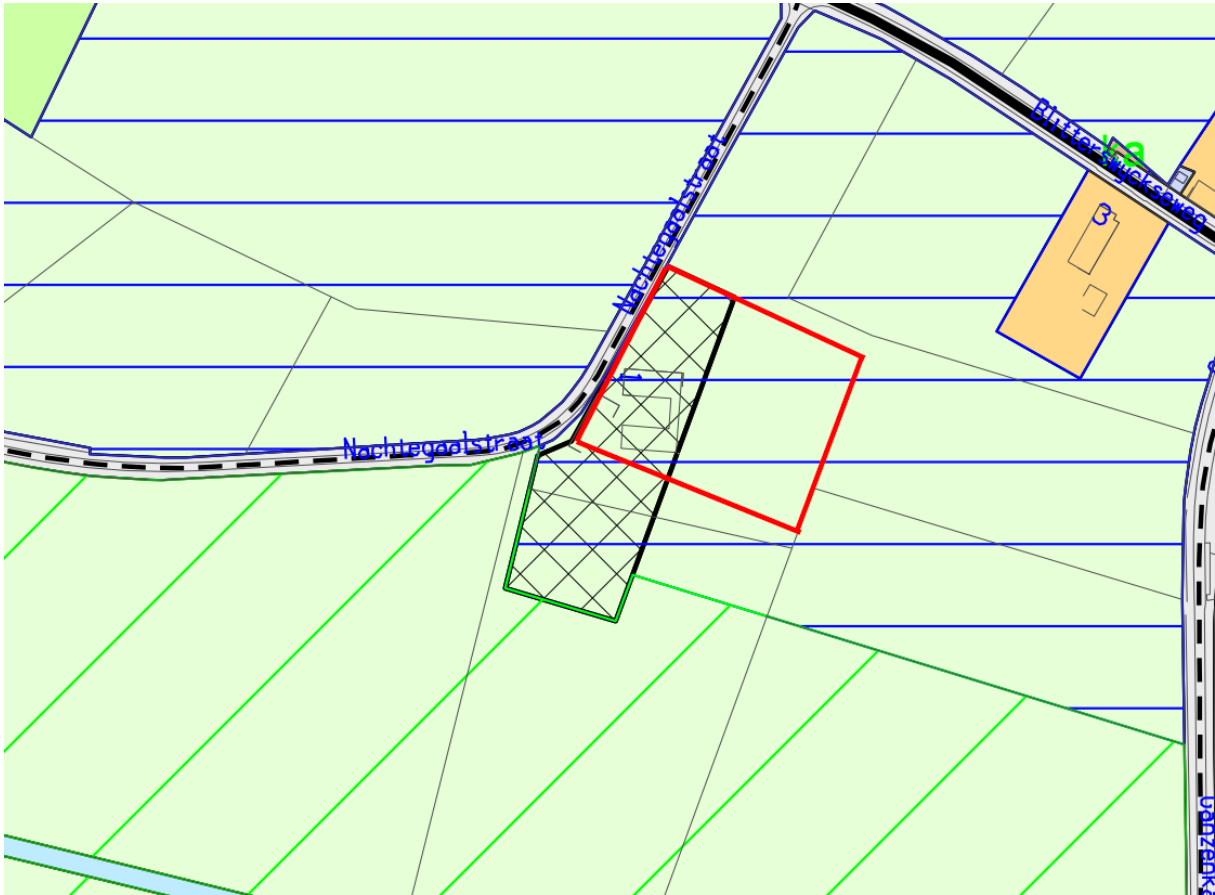
Verder geldt vanwege de aanduiding voor "Waterstaat - Waterbergend rivierbed" een aanlegvergunningplicht voor het aanplanten van houtopstanden, hoger dan 1,50 meter (artikel 50 van de planregeling).

Tot slot gelden er beperkingen voor wat betreft nieuwe situaties waarin gebruik gemaakt wordt van een op- en zijwaartse spuittechniek binnen een afstand van 30 meter tot gevoelige functies. Dit is alleen anders indien extra afstand en/of bovenwettelijke driftreductie (>75%, zie paragraaf 3.2.1) wordt ingezet, dan wel afscherming middels een windhaag (opgenomen in de herziening 2020).

2.2.2. Omliggende gronden in Buitengebied 2009

Zoals aangegeven is het bestemmingsplan Buitengebied uit 2009 van toepassing voor de gronden voor zover gelegen binnen het Inpassingsplan. De omliggende gronden zijn in dit plan aangeduid voor

agrarische doeleinden met landschappelijke en natuurwaarden. Voor een deel is het projectgebied voorzien van een bouwvlak.

Afbeelding 4: uitsnede verbeelding bestemmingsplan buitengebied 2009, locatie indicatief rood omlijnd (bron: archiefweb)

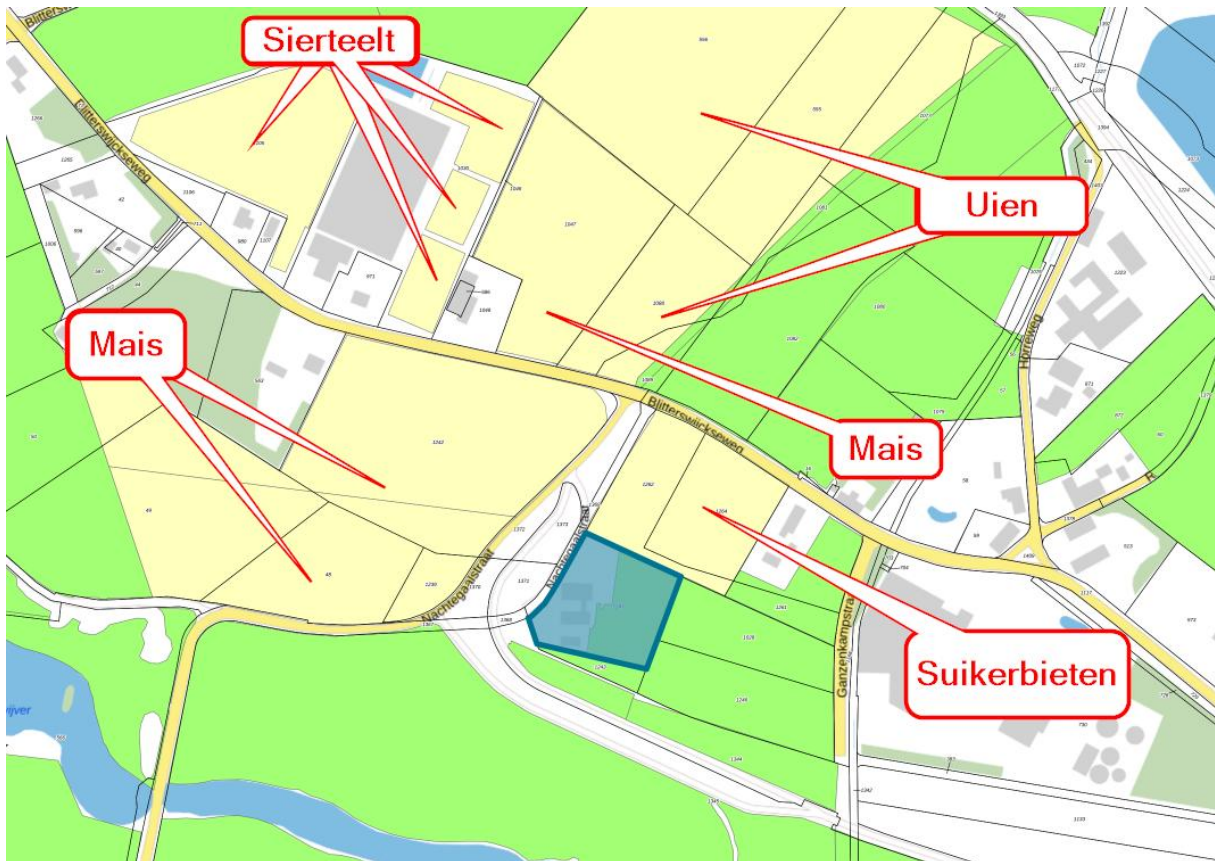
2.3. Agrarisch grondgebruik

2.3.1. Basisregistratie gewaspercelen

Via de basisregistratie gewaspercelen kan een indruk worden verkregen van het agrarische grondgebruik. Verwezen wordt naar afbeelding 5. Voor 2023 blijkt dat op de gronden ten zuiden en zuidwesten sprake is van grasland. Voor het overige blijkt van akkerbouw in de vorm van mais en uien, terwijl op enige afstand ten noordwesten sprake is van sierteelt.

Uit eerdere teeltinformatie vanaf 2009 komt geen ander beeld naar voren³, zie afbeelding 6.

³ <https://apps.arcgisonline.nl/gewaspercelen/>

Afbeelding 5: uitsnede basisregistratie gewaspercelen, betrokken locatie blauw gemarkeerd (bron: PDOK)

Afbeelding 6: teelten vanaf 2009 (bron: ArcGisOnline / EZK)

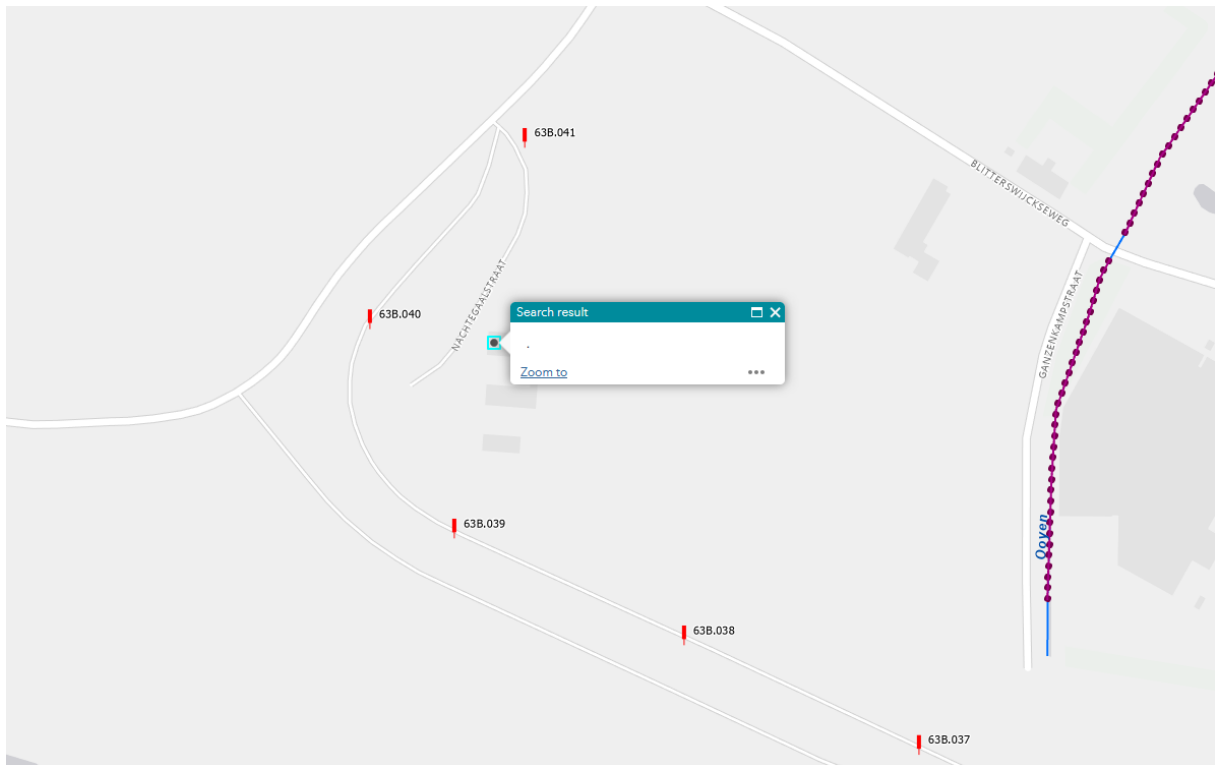
2.3.2. Wateraspecten

Verwezen wordt naar afbeelding 7. Blijkens de Legger van het Waterschap Limburg zijn er geen relevante watergangen aanwezig in de directe omgeving, met uitzondering van de Maas ten noorden en Het Sohr, een nevengeul ten zuiden. De Maas is jaarrond watervoerend en dit geldt grotendeels ook voor Het Sohr.

De bevindt zich in de dijkring van Ooijen, gelet op het al genoemde Inpassingsplan “Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum”. Deze waterkering bevindt zich ter plaatse direct aan de west- en zuidzijde van het perceel.

De buitendijks gelegen gronden zijn onderworpen aan beperkingen bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen (zie verder paragraaf 2.3.2).

De locatie is niet gelegen in grondwaterbeschermingsgebied, zodat op die grondslag geen beperkingen gelden voor wat betreft de in te zetten gewasbeschermingsmiddelen⁴.

Afbeelding 7: uitsnede Legger wateren (bron: Waterschap Limburg)

Op grond van de Waterschapsverordening gelden er beperkingen om binnen de beschermingszone voor de waterkering hoogopgaande/diepwortelende beplanting aan te brengen. Verwezen wordt naar afbeelding 8.

Redenen hiervoor:

- Een boom ontleemt licht en lucht aan de ondergrond, waardoor grassen afsterven. Het ontbreken van een dicht beworteld dijklichaam maakt een dijk gevoelig voor erosie in grenssituaties, zoals bij overslag op momenten dat het rivierwater tot aan de kruin staat.
- Een omwaaiende boom kan de stabiliteit van de waterkering aantasten. Een ontwortelde boom laat immers een gat achter.
- Een omgewaaide boom kan de bereikbaarheid van de dijk op kritische momenten (storm en hoogwater) onacceptabel beperken cq. vertragen voor het dijkleger.
- Wegrottende wortelstelsels van bomen kunnen gangen achterlaten in een dijklichaam, wat de veiligheid van de waterkering kan aantasten⁵.

⁴ Bepaalde gewasbeschermingsmiddelen mogen niet worden gebruikt in grondwaterbeschermingsgebieden.

⁵ Zie ook Beleidsplan Waterkeringen van het Waterschap Limburg: "Bomen of andere houtige beplanting is onwenselijk op of dichtbij de kering."

Afbeelding 8: uitsnede Waterschapsverordening, zone 'Beplanting aanbrengen, wijzigen of verwijderen bij een waterkering' oranje weergegeven (bron: DSO)

2.3.3. Conclusie agrarisch grondgebruik

Er is sprake van een algemene agrarische bestemming die tal van teelten toelaat, maar waar er beperkingen gesteld zijn aan nieuwe situaties waarbij er opwaarts en zijwaarts gespoten wordt, binnen 30 meter tot driftgevoelige bestemmingen. De betrof en betreft een bestaande driftgevoelige bestemming, zodat deze beperking ook geldt in de huidige situatie.

Feitelijk blijkt langjarig sprake van akkerbouw, sierteelt en grasland op omliggende agrarische gronden. Voor wat betreft de buitendijks gelegen gronden ten zuiden en westen van de dient vanwege de bescherming van het bergende winterbed van de Maas ook

rekening te worden gehouden met teeltbeperkingen voor opgaande/meerjarige teelten. Deze bescherming geldt eveneens voor de gronden die als uitvloeisel van het Inpassingsplan inmiddels binnendijks zijn gelegen. Voor zover gronden zijn gelegen in de beschermingszone voor de waterkering is verder sprake van beperkingen voor het aanbrengen van diepwortelende/opgaande teelten.

3. Regelgeving

3.1. Europees beoordelings- en toelatingskader

Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt gereguleerd door de Europese verordeningen 1107/20093/EU, 396/20054/EU, 2017/6255/EU en 1185/20096/EU en 528/2012/EU. In deze context is Verordening 528/2012/EU (hierna ook: de Biocidenverordening) het meest relevant. Daarnaast geldt richtlijn 2009/128/EU (sustainable use of pesticides - SUD), welke verder aan de orde komt in paragraaf 3.2.

In de Biocidenverordening is bepaald dat alleen gewasbeschermingsmiddelen op de Europese markt mogen worden toegelaten waarvan voldoende is vastgesteld dat deze geen gevaar vormen voor de volksgezondheid. Daarbij wordt naast blootstelling via consumptie ook blootstelling bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen beoordeeld, zowel voor betreft toepassers als voor omwonenden, waarbij mensen met een bijzondere kwetsbaarheid bepalend zijn voor de normering (artikel 19 en punt 24 van bijlage VI van de Verordening 528/2012/EU). Voor wat betreft die laatste groep wordt de bescherming van zwangeren en kleine kinderen concreet benoemd (punt 3 van de considerans van deze laatste verordening).

De Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden betreft de uitwerking van de Biocidenverordening. Krachtens deze wet is het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) ingesteld. Het Ctgb beoordeelt volgens internationale afspraken en de in genoemde Verordening verankerde criteria of gewasbeschermingsmiddelen en biociden – bij juist gebruik – veilig zijn voor mens, dier en milieu en of ze werkzaam zijn. Op grond van deze beoordeling besluit het college of een middel in Nederland verkocht en gebruikt mag worden. Daarbij stelt het ook duidelijke voorschriften verplicht, die minimaal op het etiket moeten staan (het zogenaamde wettelijk gebruiksvoorschrift). Het gebruiksvoorschrift schrijft niet alleen de toepassingswijze voor (professioneel en/of particulier gebruik, aantal toepassingen per jaar, toepassingsintervallen, veiligheidstermijn – d.w.z. minimale termijn tussen toepassing en oogst etc.), maar hierin is ook aangegeven voor welke doelstellingen en voor welke teelten een middel mag worden ingezet.

Relevant daarbij is dat een beoordeling aan de hand van de Verordening ervan uitgaat dat een gewasbeschermingsmiddel geen gevaar voor de volksgezondheid mag opleveren, zonder dat hiervoor aanvullende maatregelen zouden moeten worden getroffen in de vorm van afscherming o.i.d., aangezien in de toelatingsprocedure een reël, worst case gebruikspatroon dient te worden aangehouden (zie artikel 19, lid 2a van de Verordening 528/2012/EU).

Bij toelating (en bij periodieke herbeoordeling) wordt een gewasbeschermingsmiddel op alle gezondheidsrisico's beoordeeld⁶, ook gezondheidsrisico's op de lange termijn (artikel 19, lid 1 onder b ten iii van de Verordening 528/2012/EU). In ieder geval wordt getoetst op neurotoxiciteit en immunotoxiciteit (artikel 19, lid 4 onder e van de Verordening) en eventuele hormoonontregelende

---

⁶ De Biocidenverordening is daarbij bedoeld om de menselijke gezondheid als zodanig te beschermen, niet als een regeling om bij toelating van middelen de beoordeling te beperken tot in de verordening opgenomen beoordelingscriteria, zie HvJ 24 april 2024, ECLI:EU:C:2024:356 ov. 78 e.v.

eigenschappen (bijlage 2 onderdeel 1, 8.9.4 van de Verordening). Verder wordt getoetst op cumulatieve en synergetische effecten (artikel 19, lid 2 onder d van de Verordening).

Voorgaande betekent dat in maatschappelijk opzicht geen rekening behoeft te worden gehouden met toegelaten gewasbeschermingsmiddelen welke volgens algemeen aanvaarde toxicologische normen en op basis van beschikbare relevante en betrouwbare wetenschappelijke en technische kennis als schadelijk voor de volksgezondheid mogen worden beschouwd bij toepassing volgens het gebruiksvoorschrift.

Dit is anders in de context van planologische besluitvorming, aangezien de Afdeling bestuursrechtspraak het Europese beoordelingskader als niet toepasbaar heeft aangemerkt omwille van wetenschappelijke onzekerheid. Verwezen wordt naar paragraaf 4.1.

3.2. Aanvullende regelgeving

Zoals beschreven vormen de Europese verordeningen het wettelijke kader voor de bescherming van de volksgezondheid. Aangezien die verordeningen stellen dat blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen al vanaf de rand van een teeltperceel geen nadelen mag opleveren voor de volksgezondheid zonder extra maatregelen zoals afscherming, is geen sprake van een afstand welke (aanvullend) aangehouden zou moeten worden tot gevoelige functies op buurpercelen.

Dit is evenmin voorgeschreven in het Omgevingsbesluit of in het van toepassing zijnde Omgevingsplan, nu de Nederlandse wetgever gekozen heeft voor hogere eisen aan driftreductie als maatregel ter implementatie van de artikelen 11 en 12 van richtlijn 2009/128/EU (in plaats van bijvoorbeeld extra afstand).

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is inmiddels vervangen door de Omgevingswet en het daarop gebaseerde Besluit activiteiten leefomgeving. In het onderstaande wordt nader ingegaan op zowel de oude als de geldende Nederlandse regelgeving.

Op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (oud) en het daarop gebaseerde Activiteitenbesluit milieubeheer (oud) was sprake van aanvullende ecologische bescherming door het aanhouden van zogenaamde teeltvrije zones langs oppervlaktewater. Deze bepalingen zijn vrijwel ongewijzigd overgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving dat is gebaseerd op de Omgevingswet. Hierbij is evenwel gespecificeerd dat bepaalde bepalingen zijn bedoeld ter bescherming van zowel ecologie als volksgezondheid.

3.2.1. Besluit activiteiten leefomgeving

In artikel 1.3 van de Omgevingswet is onder meer vastgelegd dat deze wet ten doel heeft om een gezonde fysieke leefomgeving te behouden en te bereiken.

In artikel 4.723c van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is aangegeven dat ten minste een driftreducerende techniek dient te worden toegepast van 75%. Bij neerwaarts spuiten mogen de spuitdoppen zich verder ten hoogste 50 cm boven het te bespuiten oppervlak bevinden. In het artikel is voor verschillende teelten een referentietechniek opgenomen ten opzichte waarvan deze driftreductie dient te worden bepaald.

In artikel 4.723d Bal zijn teeltvrije zones opgenomen langs watergangen welke afhankelijk van de teelt en de gebruikte driftreducerende techniek 50 cm tot 5 meter breed dienen te zijn. De artikelen 4.723f en 4.723g bevatten uitzonderingen hierop, bijvoorbeeld in de vorm van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen met een afgeschermd dop.

In artikel 4.723e Bal is bepaald dat niet mag worden gespoten bij een windsnelheid groter dan 5 m/s, met uitzondering van teeltbedreigende situaties of bij inzet van een overkapte beddenspuit.

Op grond van artikel 4.723g mogen gewasbeschermingsmiddelen op een talud uitsluitend pleksgewijs en driftvrij toegepast worden.

De regeling ten aanzien van de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen is primair bedoeld ter bescherming van het waterleven. De artikelen 4.723c (driftreductie) en 4.723e (spuiten bij lage windsnelheden) zijn mede bedoeld ter bescherming van de menselijke gezondheid.

Driftreductie wordt bereikt door spuitmachines grotere druppels te laten produceren. Grote druppels vallen immers onder invloed van de zwaartekracht uit de lucht, terwijl kleine druppels (nevel) gedurende langere tijd in de lucht zullen blijven hangen en dus een veel groter risico in zich sluiten om zich te verspreiden door de lucht. Uiteraard kan niet volledig worden uitgesloten dat gedurende het spuitproces toch enige vorm van verneveling optreedt (turbulentie in de lucht, botsingen met gewas etc.). Echter op dit vlak kan er zonder meer van worden uitgegaan dat er geen rekening meer hoeft te worden gehouden met enige blootstelling aan druppeldrift op een afstand van 30 meter uit gewassen die neerwaarts worden gespoten.

Situatie ter plaatse

De gronden ten westen en ten zuiden van de , zijn buitendijks gelegen en maken onderdeel uit van het stroomgebied van de Maas. Deze gronden vormen kortom het talud van de Maas en Het Sohr, zodat hier beperkingen gelden voor toepassing van gewasbeschermingsmiddelen.

Een uiterwaardengebied dat 's-winters bij hogere waterstanden in de rivier kan onderlopen is geen 'watergang'. De uiterwaarde valt wel onder het begrip 'oppervlaktewaterlichaam' omdat dat begrip mede de oevers omvat. De bepalingen in het Bal over het gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen op braakliggende landbouwgronden of bij het telen van gewassen in de open lucht (paragraaf 4.64 Bal) sluiten niet aan bij het begrip watergang maar bij het begrip oppervlaktewaterlichaam.

Ingevolge artikel 4.723a, lid 3 onder c. van het Bal is een "teeltvrije zone": strook tussen de insteek van een oppervlaktewaterlichaam en het te telen gewas waarop, met uitzondering van grasland, geen gewas of niet hetzelfde gewas als op de rest van het perceel wordt geteeld. Echter, in artikel 4.723a, lid 2 Bal is aangegeven dat in uiterwaarden en buitendijkse gebieden onder oppervlaktewaterlichaam verstaan wordt: "beddingen waarin op het moment van het lozen aan het aardoppervlak en de openlucht grenzend water voorkomt." ⁷ Ook volgens artikel 4.723da Bal zijn de regels in dat artikel

---

⁷ Zie in die zin ook 4.1199c, lid 5 Bal inzake meststoffen: "Voor de toepassing van dit artikel wordt in uiterwaarden en buitendijkse gebieden onder 'oppervlaktewaterlichaam' verstaan: beddingen waarin op het moment van het op of in de bodem brengen van meststoffen aan het aardoppervlak en de openlucht grenzend water voorkomt."

niet van toepassing op gegraven waterlopen die ‘onder normale omstandigheden tussen 1 april en 1 oktober geen water bevatten’.

Daarom dient bij de uitleg van ‘oppervlaktewaterlichaam’ in deze context bij de grote rivieren niet te worden uitgegaan van de buitenkruinlijn van de dijk, maar van de insteek van de zomerbedding, welke zich op circa 500 meter ten noorden van de bevindt. De gronden ten westen maken onderdeel uit van het bergende winterbed. Gelet op de omstandigheid dat bij fruitteelt ook buiten het volbladseizoen gespoten moet kunnen worden (met name schimmelbestrijding), wat niet toegelaten is op het moment dat het winterbed onder water staat, dient op dit vlak rekening te worden gehouden met teeltbeperkingen voor fruitteelt en andere teelten welke ook jaarrond behandeld moeten worden tegen schimmels (zoals pioenen e.d.).

3.2.2. Overig

Als een bedrijf geen relevante bestrijdingsmiddelen zou toepassen (uitsluitend middelen op basis van zogenaamde laag risico stoffen⁸ cq. een alternatieve bestrijding van plagen), dan vormt het aspect volksgezondheid geen punt van aandacht. Echter in het kader van deze notitie dient het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen als maximale representatieve invulling van de planologische mogelijkheden te worden beschouwd. Relevant hierbij is verder dat zogenaamde biologische gewasbeschermingsmiddelen⁹ net zo goed toelating van het Ctgb nodig hebben voor professionele toepassing, waarbij voor die middelen eveneens maximaal acceptabele blootstellingsnormen gelden.

Bij bedrijfsmatige toepassing van gewasbeschermingsmiddelen dient te worden voldaan aan het Besluit activiteiten leefomgeving. Hierbij geldt verder dat bepaalde gewasbeschermingsmiddelen enkel voor professionele toepassingen zijn toegelaten en niet voor huis-, tuin- en keukengebruik. In een dergelijke hobbymatige context zal verder hoogstens sprake zijn van individuele handmatige bespuitingen, niet van integrale behandeling van een perceel (rijbehandeling met een spuitmachine).

3.3. Evaluatie en herziening milieuregelgeving

Gelet op de rapportages ingevolge artikel 18 van verordening 528/2012/EU van de Europese Commissie van 7 maart 2016¹⁰ en 20 mei 2020¹¹, zijn er geen aanwijzingen dat al dan niet consumptieve blootstelling aan in de EU toegelaten gewasbeschermingsmiddelen¹² gepaard gaat met

---

⁸ Gewasbeschermingsmiddel dat blijkens toelating voldoet aan de criteria van bijlage II, punt 5 van Verordening EU/1107/2009.

⁹ Een biologisch gewasbeschermingsmiddel kan chemisch identiek zijn aan een regulier beschermingsmiddel. Enig verschil is dat het middel en de daarin aanwezige werkzame stoffen een biologische oorsprong hebben en niet zijn gesynthetiseerd.

¹⁰ Report from the commission on the sustainable use of biocides pursuant to Article 18 of Regulation (EU) No 528/2012 of the European Parliament and of the Council concerning the making available on the market and use of biocidal products, COM(2016) 151

https://health.ec.europa.eu/document/download/68a5733b-67b9-4727-a77d-b2df88b01afb_en?filename=2016_report_sustainableuse_biocides_en.pdf, geraadpleegd op 7 februari 2024

¹¹ Report from the commission on the experience gained by Member States on the implementation of national targets established in their National Action Plans and on progress in the implementation of Directive 2009/128/EC on the sustainable use of pesticides, COM(2020) 204 final,

https://food.ec.europa.eu/document/download/e4380b91-8cca-4f0c-b5f4-dd9d99692ec6_en?filename=pesticides_sud_report-act_2020_en.pdf geraadpleegd op 8 februari 2024

¹² Relevant is te vermelden dat sommige lidstaten een lange opgebruiktermijn hebben gehanteerd voor gewasbeschermingsmiddelen die al lang onder de Biocidenverordening zijn verboden. Blijkens artikel L258-8 IV

risico's voor de menselijke gezondheid, waaronder de gezondheid van kwetsbare groepen. De gezondheidsverkenningen van RIVM uit 2018¹³ en 2020¹⁴ ondersteunen de conclusie van deze evaluatie¹⁵, waarbij in de zogenaamde OBO rapportage van RIVM¹⁶ ook niet is gebleken van een grotere blootstelling dan waarvan bij goedkeuring van gewasbeschermingsmiddelen rekening mee is gehouden. Dat geen sprake is van gezondheidsrisico's wordt ook onderschreven door Bundesinstitut für Risikobewertung - BfR¹⁷.

Het is hierbij duidelijk genoeg dat de Nederlandse wetgever in lijn met deze wetenschappelijke data het beschermingsniveau van de Biocidenverordening afdoende acht, mede nu er overeenkomstig artikel 11 en 12 van richtlijn 2009/128/EU uit voorzorg hogere driftreductie verplicht is gesteld in Nederland. Zoals al gebleken is uit paragraaf 3.1, gelden er geen afstandseisen ten aanzien van het spuiten van gewasbeschermingsmiddelen nabij driftgevoelige functies omdat bij toelating van middelen wordt uitgegaan van een hoog beschermingsniveau, waarbij een kwetsbare persoon als normpersoon worden aangehouden, gekoppeld aan worst case praktijkcondities (los van de in Nederland geldende voorzorgmaatregel t.a.v. extra driftreductie).

Er wordt al met al geen rekening gehouden met een relevant humaan restrisico bij toepassing van gewasbescherming overeenkomstig het Unierecht. Wel heeft de Europese Commissie het initiatief genomen om in het kader van de zogenaamde 'Green Deal' de *ecologie* beter te beschermen tegen gewasbeschermingsmiddelen.

Gelet op het voorgaande is verder duidelijk dat de wetgever de volksgezondheid beschermt via toelating van steeds veiliger middelen (en uitfasering van andere middelen) en op algemene driftreductie¹⁸, *niet* op afstandseisen¹⁹ of de genoemde aandachtszone van 50 meter welke in planologische context dient te worden gehanteerd.

---

van de Code Rural hanteerde Frankrijk bijvoorbeeld een opgebruiktermijn tot 1 januari 2022. Dit betekent dat pas vanaf 1 januari 2022 de Biocidenverordening in volle omvang van toepassing is in Frankrijk, terwijl lidstaten zoals Nederland op basis van reeds voor de Biocidenverordening gehanteerd systeem van periodieke herbeoordeling al vrijwel direct alleen middelen toelieten die onder de Verordening waren (her)beoordeeld.

¹³ RIVM rapport 2018-0068, *Gezondheidsverkenning omwonenden van landbouwpercelen*, 2018

¹⁴ RIVM report 2020-0056, *Health survey on people living in the direct vicinity of agricultural plots: additional analyses*, 2020

¹⁵ Deze conclusies zijn niet geldig voor landen zoals Frankrijk welke na invoering van de Biocidenverordening een opgebruiktermijn hebben gehanteerd, zie hiervoor paragraaf 3.1

¹⁶ RIVM Rapport 2019-0052 Onderzoek Blootstelling Omwonenden (OBO) *Bestrijdingsmiddelen en omwonenden Samenvattend rapport over blootstelling en mogelijke gezondheidseffecten*

¹⁷ BfR, *Fernab vom Feld: Gesundheitliche Beeinträchtigungen durch Abdriften von Pflanzenschutzmitteln sind unwahrscheinlich*, Mitteilung Nr. 054/2020 des BfR vom 23. November 2020 zie:

<https://www.bfr.bund.de/cm/343/fernab-vom-feld-gesundheitliche-beeintraechtungen-durch-abdriften-von-pflanzenschutzmitteln-sind-unwahrscheinlich.pdf> (geraadpleegd op 1 juni 2023)

¹⁸ Voor diverse gewasbeschermingsmiddelen geldt bijvoorbeeld al een eis om aanvullende driftreductie toe te passen (meer dan 75%). Daarnaast kenden diverse waterschappen in met name de waterrijke gebieden subsidieregelingen voor de aanschaf van 99% driftreducerende spuitapparatuur. Hiervoor kan ook subsidie bij RVO worden verkregen: Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies (https://www.rvo.nl/sites/default/files/2022-11/Lijst%20met%20investeringsregeling%20POP3%2B2022_0.pdf)

¹⁹ In diverse uitspraken, laatstelijk ARRvS 6 november 2024 ECLI:NL:RVS:2024:4503 (Meeslouwerpolder), overweegt de Afdeling de noodzaak van wettelijke afstandseisen: "Omdat er geen wettelijke bepalingen gelden over minimaal aan te houden afstanden tussen gronden waarop gewassen in de open lucht worden geteeld en woningen, is niet uitgesloten dat ook in de bestaande situatie ter plaatse van de bedrijfswoning die als

3.4. Conclusies

3.4.1. Mate van bescherming

In de Europese verordeningen is geen verminderde bescherming vastgelegd voor bepaalde situaties of omstandigheden. De Europese milieuregelgeving kent de volgende beschermingscategorieën:

- Consumenten;
- Toepassers;
- Omwonenden (waaronder begrepen passanten e.d.).

Omwonenden worden gelijkelijk beschermd, ongeacht de status of functie van het verblijf of de reden van blootstelling. De milieuregelgeving kent geen groepen van mensen aan wie een verminderde bescherming toekomt, maar hanteert enkel het uitgangspunt dat de blootstelling van kwetsbare groepen normbepalend is (artikel 19, lid 1b onder iii van de Verordening).

De vraag of omwonenden wonen of werken bij een bedrijf zelf waar gewasbescherming wordt toegepast, dan wel bij een ander bedrijf (waar al dan niet gewasbescherming wordt toegepast) of geen bedrijfsmatige activiteiten ontplooiën maakt geen verschil voor de mate van bescherming waar deze bewoners/gebruikers aanspraak op hebben.

Hetzelfde geldt voor medewerkers van een bedrijf. Aan deze medewerkers komt eenzelfde bescherming toe, ongeacht of sprake is van medewerkers van een agrarisch bedrijf of een ander bedrijf en ongeacht of sprake is van een agrarisch bedrijf waar ook gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast.

Op grond van de milieuregelgeving is de bescherming tegen drift dus niet afhankelijk gesteld van de status of reden van de aanwezigheid in de nabijheid van percelen waar gewasbescherming kan worden toegepast. Evenmin is kortdurend verblijf noodzakelijkerwijs aanleiding om uit te gaan van verminderde bescherming.

De milieuregelgeving houdt verder geen rekening met aantallen, d.w.z. dat aan één persoon evenveel bescherming toekomt als aan honderd personen.

In lijn daarmee kan in het kader van planologische besluitvorming dus geen lager beschermingsniveau worden gehanteerd voor bepaalde mensen en functies ten opzichte van andere mensen en functies. Immers voor de milieuregelgeving is iedereen gelijk. De milieuregelgeving werkt daarbij ook twee kanten op in die zin dat zowel toepassers als blootgestelden hier rechten aan kunnen ontleen. Die rechten dienen in het kader van de goede ruimtelijke ordening gerespecteerd te worden²⁰.

---

burgerwoning in gebruik is genomen hinder kan worden ondervonden van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.”

²⁰ Zie in strijd met de Verordening op dit punt: ARRvS 22 november 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4331, nu de Afdeling de rechtsopvatting hanteert dat bepaalde functies en mensen minder bescherming toe zou mogen komen.

Het enige wat in het kader van planologische besluitvorming dus relevant kan zijn, is de vraag of een planologisch besluit ertoe leidt dat voorstelbaar is cq. niet kan worden uitgesloten dat zich veranderingen voordoen qua:

- de verblijftijd van personen²¹;
- de verblijfswijze (zoals binnen of buiten);
- de kwetsbaarheid van personen (zoals woon- of werkomgeving, kinderen e.d.).

3.4.2. Gezondheidscriteria

De algemeen aanvaarde toxicologische normen en de beschikbare relevante en betrouwbare wetenschappelijke en technische kennis (in de bewoordingen van de Biocidenverordening), waarmee wordt vastgesteld of er een risico is voor de volksgezondheid mogen, gelet op de jurisprudentie van de Afdeling, niet worden benut ter onderbouwing van planologische besluitvorming.

Door de Afdeling worden in het kader van de ruimtelijke ordening maatschappelijke sentimenten beschouwd, bijvoorbeeld ten aanzien van ongemakken die mensen kunnen ervaren wanneer ze dicht op landbouwpercelen wonen, zoals geur en/of neerslag van deeltjes. Hier zijn geen gevalideerde modellen voor, want bij dat soort risico's speelt het aspect gezondheid geen rol²².

---

²¹ In die strekking ook ABRvS 14 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1575 ov. 11.5.1 dat een fietspad vanwege korte verblijfstijd geen voor driftblootstelling relevante functie is.

²² In een recent uitspraak wordt door de Afdeling immers niet langer gesproken van gezondheidsrisico's die kunnen samenhangen met blootstelling aan drift van gewasbeschermingsmiddelen, maar alleen nog van hinder die hierdoor kan worden veroorzaakt. Zie hiervoor bijvoorbeeld: ARRvS 6 november 2024 ECLI:NL:RVS:2024:4503 (Meeslouwerpolder) ten opzichte van eerdere uitspraken zoals ARRvS 19 oktober 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3023 (Asdonkterrein) en ABRvS 30 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:855 (Houten)

4. Beoordeling gezondheidsaspecten

4.1. Verspreidings- en blootstellingsmodellen

Als achtergrond bij onderhavige notitie is het volgende van belang. In de zaak Houten²³ heeft de Afdeling overwogen dat in het kader van de ruimtelijke ordening geen gebruik mag worden gemaakt van extrapolatie van gegevens uit de zogenaamde PRI 2012 rapportage²⁴, aangezien deze rapportage onvoldoende wetenschappelijke basis biedt als het gaat om het aspect driftverspreiding. In de zaak Wijchen heeft de Afdeling overwogen dat ook het nieuwe rapport PRI 2015²⁵ onvoldoende wetenschappelijke basis biedt voor wat betreft de verspreiding van drift²⁶, nu dit weliswaar is gebaseerd op PRI 2014²⁷ maar voor het overige geen aanvullende brede wetenschappelijke basis biedt ten opzichte van PRI 2012.

In de uitspraak Broedershof Neder-Betuwe²⁸ heeft de Afdeling bevestigd dat gebruikmaking van het PRI 2015 rapport onvoldoende deugdelijk is voor de ruimtelijke ordening, ook al had in deze situatie adviesbureau SPAWNP bij de beoordeling van de driftblootstelling aanvullende voorzorgmarges ingebouwd voor wat betreft verspreiding van druppeldrift, afscherming van een haag en cumulatieve effecten.

Blijkens de uitspraak Asdonkterrein Beuningen²⁹ accepteert de Afdeling bestuursrechtspraak de achterliggende toxicologische basis van het zogenaamde EFSA-OPEX model niet voor de ruimtelijke ordening. In de uitspraken Lentsesteeg Rheden³⁰, Heilig Kempke Lith³¹ en Slotstraat Opijnen³² is deze stellingname bevestigd.

Het EFSA-OPEX model betreft het verspreidingsmodel dat is ontwikkeld door de European Food Safety Authority, wat in de EU wordt benut om de toelaatbaarheid gewasbeschermingsmiddelen te (her)beoordelen binnen de door de Biocidenverordening gestelde kaders. Het model kent ook erkenning buiten de EU, nu het ook in andere landen wordt gebruikt als referentie bij toelating van gewasbeschermingsmiddelen.

Mede op basis van het advies van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak³³, waarin wordt verwezen naar een briefrapport van RIVM³⁴, komt de Afdeling bestuursrechtspraak in de uitspraak Asdonkterrein Beuningen tot de conclusie dat via een beoordeling waarbij gebruik gemaakt wordt van

---

²³ ABRvS 30 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:855

²⁴ Plant Research International, *Onderzoek naar driftblootstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Tholen*, maart 2012, PRI rapport 441

²⁵ Plant Research International, *Driftblootstelling van omstanders en omwonenden bij de bespuiting van veldgewassen met een veldspuit*, november 2015, PRI rapport 610

²⁶ ABRvS 6 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1741

²⁷ Plant Research International, *Onderzoek naar driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuitingen Project Skaeve Huse in de gemeente Nijmegen*, mei 2014, PRI rapport 568

²⁸ ABRvS 16 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3018

²⁹ ARRvS 19 oktober 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3023

³⁰ ARRvS 23 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3387

³¹ ARRvS 2 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2959

³² ARRvS 6 december 2023, ECLI:NL:RVS:2023:4523

³³ STAB 41286, 30 september 2021

³⁴ RIVM, *Modellen om de humane blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen te berekenen: een stand van zaken*, RIVM Briefrapport 2019-0031 <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2019-0031.pdf>

het EFSA-OPEX model geen sprake kan zijn van goede planologische besluitvorming voor wat betreft gezondheidsrisico's van driftblootstelling. De kanttekeningen die de Afdeling plaatst bij het EFSA-OPEX model hebben betrekking op wetenschappelijke onzekerheid over fysische uitgangspunten (de natuurkundige aspecten ten aanzien van de verspreiding van druppels, aerosolen en dampen door de lucht), toxicologische uitgangspunten (dosis en norm) en op de gebruiksfunctie van het model.

Voor wat betreft fysische aspecten keurt de Afdeling het model af omdat sprake is van wetenschappelijke onzekerheid over in het model gehanteerde standaardwaarden:

- Druppelverspreiding;
- Nalevering van emissies door uitdamping na toepassing;
- Drift ten gevolge van lange boombesproeiingen.

Voor wat betreft gebruiksfunctie keurt de Afdeling het model af omdat hiermee geen berekeningen kunnen worden uitgevoerd voor wat betreft:

- Cumulatie, aggregatie en synergisme;
- De invloed van (hoge) gebouwen;
- Het driftreducerende effect van een windhaag.

Vanwege de volgende toxicologische aspecten keurt de Afdeling het model af:

- Wetenschappelijke onzekerheid over cumulatieve en geaggregeerde blootstelling aan stoffen.
- De redenen waarom blootstelling en gezondheidsrisico's van kinderen uit de leeftijdscategorie 1 tot 3 jaar representatief zijn voor mensen met een bijzondere kwetsbaarheid zijn niet overtuigend.

Voor de goede orde zij vermeld dat in deze context gemakshalve wordt gesproken over uitspraken van de Afdeling over het EFSA-OPEX model, maar dat de Afdeling de wetenschappelijke achtergrond en de toxicologische basis die aan dit model ten grondslag ligt negatief heeft beoordeeld: het model past als een schoen aan de voet van de beschikbare relevante en betrouwbare wetenschappelijke en technische kennis in de zin van de Biocidenverordening³⁵. In het model worden geen eigen keuzen gemaakt: de wegingen die in het model zijn vervat, zijn steeds gebaseerd op achterliggende kennis en toxicologische uitgangspunten.

Met de huidige versie van het EFSA-OPEX model (versie 1.0.2) worden de kritiekpunten van de Afdeling voor wat betreft gebruiksfunctie en toxicologie niet ondervangen, mede omdat de essentie van de beschikbare relevante en betrouwbare wetenschappelijke en technische kennis niet gewijzigd is. Verder blijkt uit de uitspraken Heilig Kempke Lith en Slotstraat Opijnen dat de Afdeling bestuursrechtspraak van oordeel is dat het hanteren van worst case uitgangspunten ten einde de bekende wetenschappelijke restonzekerheid te ondervangen vanuit planologisch oogpunt onvoldoende is.

Uit de uitspraak Heilig Kempke Lith worden afgeleid dat Afdeling voor de beoordeling van cumulatieve en geaggregeerde effecten een gewogen optelling van blootstelling aan stoffen (zonder enige

---

³⁵ In ABRvS 27 juli 2022 202001586/1/R4 is een gebrek aan wetenschappelijke consensus benoemd om -in dit geval- planologische beperkingen te rechtvaardigen, niet toepassing van een bepaald model.

discontering) afwijst. In de uitspraak *Bornerbroekseweg*³⁶ nuanceert de Afdeling dit standpunt en volgt de Afdeling de conclusie van de StAB dat in planologische context niet mag worden gecorrigeerd voor bekende wetenschappelijke restonzekerheden, zolang deze achterliggende onzekerheden niet zijn weggenomen.

Hiermee wijst de Afdeling vooralsnog ook cumulatiebeoordelingen af welke minder worst case zijn. Enkelvoudige optelling betreft immers een benadering die worst case is ten opzichte van alle andere methoden, waaronder de zogenaamde Monte Carlo Risk Assessment (MCRA)³⁷. Met deze uitspraken komt de Afdeling terug op een ander recent uitgesproken oordeel dat cumulatieve blootstelling niet relevant is voor drift³⁸.

Door de in genoemde uitspraken gehanteerde planologische eisen en randvoorwaarden aan wetenschappelijke en technische kennis, het omgaan met restonzekerheden en gebruiksfunctionaliteit van beschikbare modellen, is de Afdeling eveneens teruggekomen van het eerdere uitspraken³⁹ geformuleerde redelijkheids criterium. Per slot van rekening wordt volstaan met de constatering dat er wetenschappelijke onzekerheid is, zonder in te gaan op de weging van de mate van onzekerheid die heeft plaats gevonden en aan te geven om welke redenen deze wetenschappelijke methoden om om te gaan met onzekerheid dienen te worden verworpen.

De toxicologische uitgangspunten volgen uit richtlijnen welke door OECD en/of ECHA zijn vastgesteld. Aangezien de toxicologische uitgangspunten waar ook het EFSA model gebruik van maakt aan de basis ligt van elke blootstellingsbeoordeling (niet alleen gewasbescherming) zullen vooralsnog geen door de Afdeling in planologische context geaccepteerde kwantitatieve uitspraken kunnen worden gedaan over toxicologische aspecten die spelen bij blootstelling aan omgevingsfactoren.

4.2. Inpassing zonder kwantitatieve beoordeling

Op grond van de rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak kan evenwel nog steeds afgeweken worden van de 50 meter middels een deugdelijk locatiespecifiek onderzoek, waarbij kan worden aangetoond dat onder de gegeven omstandigheden ook bij het hanteren van een kortere afstand een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij een gevoelige functie is gegarandeerd. Hierbij is het een vereiste dat dit alles onderzocht wordt door een milieudeskundige⁴⁰.

---

³⁶ ABRvS 17 april 2024, 202104367/2/R3

³⁷ EFSA, *Proposal for a data model for probabilistic cumulative dietary exposure assessments of pesticides in line with the MCRA software*, 19-04-2018, Efsa Journal 2018-15(4);1375

³⁸ ABRvS 21 april 2021, ECLI:NL:RVS:2021:851 ov. 52.1, in deze uitspraak kon worden volstaan met de beoordeling van blootstelling aan één stof, Captan welke vanwege hoge schadelijkheid als representatief kon worden beschouwd. Inmiddels wordt Captan als minder schadelijk beschouwd dan waar in het bestemmingsplan waar onderhavige uitspraak betrekking op had vanuit is gegaan, zie: <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6230>.

³⁹ ABRvS 13 mei 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BI3702, ABRvS 31 augustus 2016, ABRvS 15 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1648 en ABRvS 7 januari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:4. Dit in contrast met de uitspraken ABRvS 16 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:3018 en ABRvS 17 april 2024, 202104367/2/R3 waarin de Afdeling iedere wetenschappelijke restonzekerheid onacceptabel beschouwt, ook al is deze wetenschappelijke onzekerheid met de rede vastgesteld en ook al werden in de rapportages die in deze beide uitspraken een rol speelden op rede gebaseerde, wetenschappelijk gangbare methoden gehanteerd om om te gaan met deze restonzekerheid.

⁴⁰ ABRvS 24 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1353

In een andere uitspraak⁴¹ is geoordeeld: “Een kleinere afstand kan aanvaardbaar zijn indien (bijvoorbeeld) driftreducerende maatregelen worden getroffen”. In deze uitspraak heeft de Afdeling overwogen dat, in een situatie dat een agrarisch perceel⁴² zal grenzen aan een perceel met een gevoelige functie, door het plaatsen en in stand houden van een struweelhaag voldoende is onderbouwd dat deze kortere afstand van 50 meter kan worden aangehouden. Onderhoud en instandhouding van een dergelijke haag dient daarbij uiteraard te worden verzekerd middels een vergunningvoorschrift of een (voorwaardelijke) instandhoudingsverplichting. De optie om afscherming toe te passen ten einde een kortere afstand dan 50 meter te rechtvaardigen is ook al in eerdere uitspraken benoemd⁴³.

De met deze uitspraak ingezette lijn is in een andere uitspraak bevestigd⁴⁴. Ook in een uitspraak van 19 maart 2023, heeft de voorzieningenrechter van de rechtbank Midden-Nederland geoordeeld dat een kleinere afstand kan worden aangehouden, mits dit op basis van zorgvuldig en op locatie toegesneden onderzoek deugdelijk kan worden gemotiveerd⁴⁵.

In de genoemde uitspraken wordt het belang van het aanbrengen van een vanggewas of een andere vorm van afscherming benadrukt in situaties waarin sprake is van een korte onderlinge afstand of zelfs aan elkaar grenzende tuinen en gewaspercelen. Het plaatsen, onderhoud en instandhouding dient ruimtelijk te worden verzekerd. Dit kan door het opnemen van een vergunningvoorschrift of een (voorwaardelijke) bepaling in het omgevingsplan.

In een andere recente uitspraak bevestigt de Afdeling dat rekening mag worden gehouden met de afschermende werking die een haag, maar bijvoorbeeld ook aanwezige bebouwing of een dichte erfafscheiding kan bieden⁴⁶. In deze zaak had de gemeente de kortere afstand dan 50 meter onderbouwd met het soort teelt dat er plaatsvond (met enkel neerwaartse spuittechniek), dat er sprake was van afschermende niet-woonbebouwing, dan wel een schutting met klimplanten en/of een haag aan de zijden waar het woonperceel grensde aan teeltpercelen. Daarnaast werden door de Afdeling nog de milieuregels aangehaald waaruit blijkt dat er bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen driftreductie moet worden toegepast en dat er bij hogere windsnelheden niet gespoten mag worden.

Ten slotte is de uitspraak van de Afdeling inzake Buitenhuisweg I⁴⁷ relevant, waarin wordt overwogen dat indien het gebied met een voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelige functie niet uitgebreid wordt, er geen sprake kan zijn van een gewijzigd risico op mogelijke beperkingen bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de toekomst. Dat is in deze situatie ook grotendeels het geval, verwezen wordt naar paragraaf 5.3.

---

⁴¹ ABRvS 2 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3160

⁴² De uitspraak had betrekking op een agrarische bestemming die tevens boomgaarden en boomteelt toelaat.

⁴³ ABRvS 25 april 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BW3921

⁴⁴ ARRvS 25 januari 2023, ECLI:NL:RVS:2023:269

⁴⁵ Rechtbank Midden Nederland 19 maart 2023, ECLI:NL:RBMNE:2023:1048

⁴⁶ ARRvS 27 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1263

⁴⁷ ABRvS 16 augustus 2023, 202204200/1/R4, o.v. 13.4

In de context van de geldende regelgeving dient verder te worden afgewogen of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties door voor bestaande functies heel andere gezondheidscriteria te hanteren dan voor nieuwe functies.

4.3. Conclusies

Gelet op hoofdstuk 3 is duidelijk dat de milieuregelgeving iedereen gelijkelijk beschermt en dat dat als een gegeven dient te worden beschouwd in de context van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Uit dit hoofdstuk blijkt dat de Afdeling bestuursrechtspraak de mate van bescherming die de milieuregelgeving biedt, niet accepteert en in het kader van planologische besluitvorming aanvullende maatregelen eist, dit onder meer in anticipatie op mogelijk toekomstige wetgeving.

Verder blijkt dat de Afdeling bestuursrechtspraak een aandachtsafstand hanteert van 50 meter en vanuit het voorzorgbeginsel akkoord gaat met afscherming als driftreducerende maatregel. Tot slot is gebleken dat de Afdeling akkoord is gegaan met afscherming over een kortere afstand (bijvoorbeeld alleen de gedeelde perceelgrens met een gewasperceel), zodat de 50 meter niet kan worden geïnterpreteerd als afschermingsafstand of normafstand.

5. Omgevingsaspecten

5.1. Relevante teeltsituaties

Zoals beschreven in paragraaf 2.2 is sprake van een algemene agrarische bestemming die tal van teelten toelaat, maar die wel beperkingen stelt aan nieuwe opgaande teelten nabij driftgevoelige functies. Daarnaast kan voor de gronden worden uitgegaan van teeltbeperkingen vanwege het waterbergende regime en het regime ter bescherming van de waterkering dat hier van toepassing is, in samenhang waarmee dienovereenkomstig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is beperkt tot wel toegelaten teelten.

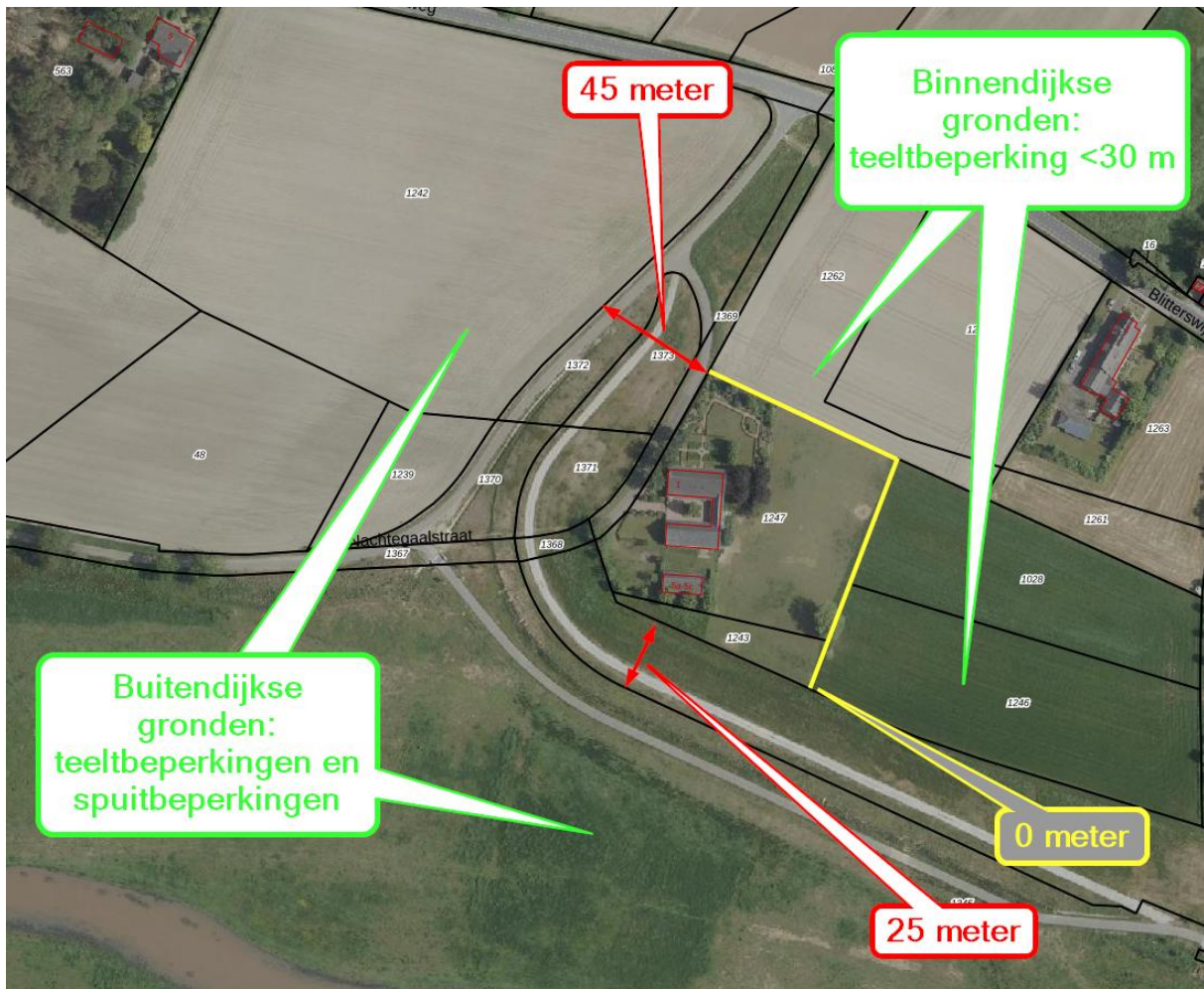
Al met al behoeft op deze agrarische gronden ten zuiden en westen sowieso geen rekening te worden gehouden met teelten waarbij sprake zal zijn van opwaarts of zijwaarts spuiten.

Voor de agrarische gronden ten noorden, welke binnendijs gelegen zijn, geldt dat er hier geen rekening behoeft te worden gehouden met teelten waarbij sprake is van opwaarts of zijwaarts spuiten binnen 30 meter tot het perceel. Immers gelet op het feit dat deze gronden niet langer deel uitmaken van het bergende deel van de rivier zullen bijbehorende beperkingen, ook al gelden deze thans nog wel, naar de toekomst toe minder belangrijk zijn.

Bij neerwaarts spuiten is sprake van relatief gering risico op verspreiding van druppeldrift. Dit vanwege de lagere spuihoogten, waardoor wind minder snel vat op de druppels zal kunnen krijgen. Verder wordt met de zwaartekracht meegespoten, in tegenstelling tot zijwaarts en opwaarts spuiten, waarbij het risico op druppelverspreiding groter is. Daarnaast heeft een opgaand gewas ook meer te behandelen (blad)oppervlak, zodat over het algemeen ook minder middel zal worden verspoten. Om die reden kan worden uitgesloten dat er op een afstand van 30 meter nog sprake zal zijn van blootstelling aan druppeldrift (verwezen wordt naar paragraaf 3.2.1).

Blootstelling op grotere afstand van een gewasperceel zal enkel nog kunnen plaatsvinden in de vorm van blootstelling aan dampen en aerosolen. Het gaat hierbij om zeer kleine hoeveelheden. Immers gewasbeschermingsmiddelen worden ook gekozen op een zo laag mogelijke uitdampbaarheid. Mensen staan uitsluitend nog bloot aan deze dampen en aerosolen bij inademing. Relevante doses door opname via de huid of door hand-mond bewegingen zijn uitgesloten. De aanwezige dampen en aerosolen zullen steeds verder verdunnen in de lucht. Een vergelijking met blootstelling aan bijvoorbeeld stikstofdioxiden en fijn stof afkomstig van wegverkeer, industrie en veehouderijen gaat maar gedeeltelijk op. Gewasbeschermingsmiddelen breken immers ook relatief snel af onder invloed van zonlicht. Stoffen afkomstig van verkeer, veehouderijen en industrie blijven evenwel langere aanwezig in de lucht en verdwijnen hier alleen uit middels neerslag.

Verder is relevant dat de locatie gelegen is tussen en grenzend aan agrarische gewaspercelen.

Afbeelding 9: overzicht omliggende teeltpercelen en afstand tot Nachtegaalstraat 1

5.2. Wind

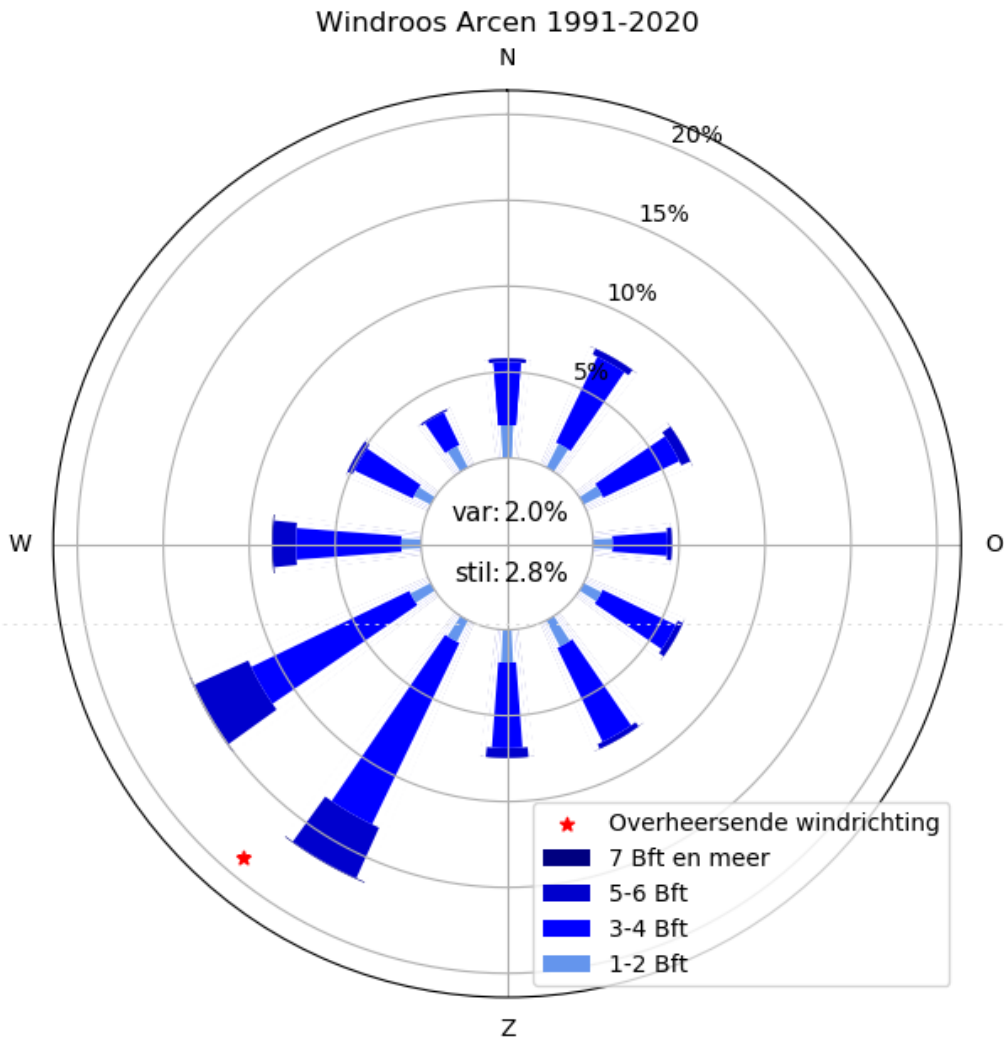
Volgens het artikel 3.83 lid 5 Activiteitenbesluit (oud) en volgens artikel 4.723e Besluit activiteiten leefomgeving mogen er geen gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast bij snelheden hoger dan 5 m/s. Deze windsnelheid komt overeen met windkracht 2 à 3 Beaufort. Alhoewel de overheersende windrichting noordwest gericht is in Nederland, geldt die conclusie niet voor de lage windsnelheden waarbij gewasbescherming mag worden toegepast. Bij deze lage windsnelheden kan de wind in feite uit alle richtingen van de kompasroos komen⁴⁸, zelfs als rekening wordt gehouden met de gemiddelde windrichting per seizoen⁴⁹. De positie van een teeltperceel ten opzichte van een gevoelige functie is kortom beperkt relevant in relatie tot driftblootstelling. Hierbij is verder relevant dat de behandeling uit de aard der zaak veel minder effectief is als gespoten wordt bij hogere windsnelheden. Bij hogere windsnelheden zal de drift groter zijn, maar zich ook veel sneller verspreiden en verdunnen in de buitenlucht.

⁴⁸ Zie: <https://www.knmi.nl/klimaat-viewer/grafieken-tabellen/windrozen/windroos-arcen> (link gecontroleerd op 6 januari 2025)

⁴⁹ <https://www.weerplaza.nl/weerinhethetnieuws/klimaat/wind-in-nederland/6820/> (link gecontroleerd op 20 juli 2023)

Zie de afbeeldingen 10 en 11, waarbij weerstation Arcen is aangehouden als representatief voor Broekhuizenvorst.

Afbeelding 10: windroos (bron: KNMI)

Voorkomen van windrichting per maand

	Noord	Noordoost	Oost	Zuidoost	Zuid	Zuidwest	West	Noordwest
Januari	3	10	9	10	19	31	11	7
Februari	5	10	8	10	17	27	14	8
Maart	8	12	10	9	11	23	17	9
April	13	14	10	9	13	18	12	12
Mei	15	15	10	7	7	19	13	14
Juni	13	11	5	7	8	25	17	15
Juli	9	9	6	5	8	29	19	13
Augustus	9	7	7	9	11	29	17	11
September	7	11	8	11	15	25	13	10
Oktober	4	10	10	13	22	25	10	6
November	4	6	8	14	26	26	10	6
December	4	10	9	9	21	31	12	5

windrichting per maand in %

Het aandeel windrichting per maand op basis van de klimatologische periode 1991-2020.

Afbeelding 11: gemiddelde windrichting per maand (bron: Weerplaza)

5.3. Mate van kwetsbaarheid

Zoals gebleken is uit paragraaf 3.4.1, is in de huidige situatie vanwege de aanwezige woonzorgvoorziening al sprake van een te beschermen driftgevoelige functie.

In zoverre hoeft geen rekening te worden gehouden met aanvullende potentiële beperkingen bij de inzet van gewasbescherming in de context van de geldende milieuregelgeving.

5.4. Maatregelen

Indien er in de context van planologische besluitvorming invulling moet worden gegeven aan het voorzorgbeginsel, dan kan worden gedacht aan volgende maatregelen.

Bronmaatregelen: Het gaat hierbij om maatregelen die ertoe leiden dat er zo min mogelijk drift ontstaat. Concreet kan in de meeste teelten door gebruikmaking van drifreducerende apparatuur tot 99% driftreductie worden bereikt.

Overdrachtsmaatregelen: Het betreft hier het uit voorzorg aanhouden van extra afstand, al dan niet in combinatie met afschermdende maatregelen, zoals ook onderwerp is geweest van diverse uitspraken van de Afdeling (zie paragraaf 4.2).

Maatregelen bij de ontvanger: Dit betreft beperkingen aan bijvoorbeeld menselijk verblijf en/of aan het gebruik van gronden.

In de gegeven situatie is sprake van de keuze om deels extra afstand toe te passen en deels een spuitverbod op te nemen. Zie hiervoor paragraaf 6.2.

5.5. Afscherming

Mede gelet op de jurisprudentie welke is aangehaald in paragraaf 4.2, is toepassing van afscherming ook geaccepteerd in het kader van planologische besluitvorming ten einde uit voorzorg te zorgen voor extra driftreductie. Dat is in de gegeven situatie ook de aangewezen weg, aangezien het geen optie is om aanvullende driftreducerende maatregelen te treffen bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op de omliggende percelen. In lijn hiermee is uiteraard van belang hoe de effectiviteit van een afscherming dient te worden beoordeeld.

5.5.1. Algemeen

5.5.2. Configuratie op grens teeltgewas

In principe is hierbij van belang te kiezen voor een gewas dat een egale dichtheid biedt. Bij een dergelijke bladerdichtheid zal een luchtstroom maximaal worden afgeremd waarbij eventueel aanwezige drift in druppelvorm zo veel mogelijk in de haag zelf zal achterblijven. Elzenhagen, welke traditioneel rond fruitboomgaarden worden aangeplant, bieden bijvoorbeeld al een dergelijke

bladerdichtheid. Een te hoge dichtheid zorgt voor een afname in de filterende werking, doordat er niet voldoende lucht door de haag kan stromen^{50, 51}.

De dichtheid van een windhaag kan worden gemeten als de optische dichtheid door het bepalen van de optische porositeit: de zichtbaarheid achter/door de haag oftewel de som van de "gaten" in het bladerdek. Dit kan worden gemeten met behulp van een digitale camera, een witte doek achter de haag en specifieke (analyse)software⁵².

Het aansluitend effect van uitdamping uit de haag en aansluitende respiratoire blootstelling wordt verwaarloosbaar geacht, mede nu gewasbeschermingsmiddelen worden toegelaten op hun lage uitdampbaarheid. Daarnaast is relevant dat uitdamping voornamelijk kan plaatsvinden op een droge zonnige dag, dus op het moment dat afbraak van de betrokken stoffen onder invloed van de zon ook maximaal is⁵³. De meeste middelen worden daarbij verspoten aan het begin van het groeiseizoen wanneer temperaturen nog lager liggen, niet in het warmere oogstseizoen.

Er kan voor de verdere configuratie van een haag worden uitgegaan van een overhoogte van 1 meter in situaties waarin sprake is van opwaarts of zijwaarts spuiten. In geval sprake is van uitsluitend neerwaarts spuiten kan worden uitgegaan van een overhoogte van 50 centimeter. In situaties dat tevens buiten het volbladseizoen sprake is van teelten dient te worden gekozen voor een niet bladverliezende haag.

5.5.3. Configuratie met grotere onderlinge afstand

Het effect van dergelijke windhagen wordt in de hiervoor aangehaalde onderzoeken beschouwd wanneer deze direct naast de perceelgrens dan wel (enkele meters) uit het gewas(perceel) zijn geplaatst. In situaties waarbij sprake is van een grotere afstand (meer dan 5 meter bij neerwaarts spuiten en meer dan 10 meter in andere situaties) tot de relevante gewaspercelen, zal de drift vooral bestaan uit aerosolen/dampen, zoals ook blijkt uit onderzoek⁵⁴. Op grotere afstand zal een (relatief) open windhaag dus minder effect hebben dan in de beschreven onderzoeken, doordat druppelvormige drift bij toenemende afstand voor een steeds groter deel gedeponneerd zal zijn en drift in de vorm van dampen en aerosolen niet of nauwelijks afneemt en enkel nog zal verdunnen bij verdere verspreiding in de buitenlucht.

Een windhaag zal op deze afstand echter nog wel een positief effect hebben op de blootstelling aan de gewasbeschermingsmiddelen in de vorm van aerosolen/dampen, mits wordt gekozen voor een andere configuratie: Een zo dicht mogelijke windhaag kan enerzijds zorgen voor de opstuwung van de lucht en

---

⁵⁰ Felsot, A. S., Unsworth, J. B., Linders, J. B., Roberts, G., Rautman, D., Harris, C., & Carazo, E. (2010). Agrochemical spray drift; assessment and mitigation—A review. *Journal of Environmental Science and Health Part B*, 46(1), 1-23.

⁵¹ Mercer, G. N. (2009). Modelling to determine the optimal porosity of shelterbelts for the capture of agricultural spray drift. *Environmental modelling & software*, 24(11), 1349-1352.

⁵² Lazzaro, L., Otto, S., & Zanin, G. (2008). Role of hedgerows in intercepting spray drift: Evaluation and modelling of the effects. *Agriculture, ecosystems & environment*, 123(4), 317-327.

⁵³ Voor de Nederlandse situatie is relevant dat toegelaten middelen elders in Europa ook zonder gevaar voor de volksgezondheid moeten kunnen worden toegepast, dus ook in landen waar de factor uitdamping structureel hoger zal zijn vanwege een lage luchtvochtigheid in combinatie met warmer weer (dan in Nederland).

⁵⁴ Lazzaro, L., Otto, S., & Zanin, G. (2008). Role of hedgerows in intercepting spray drift: Evaluation and modelling of the effects. *Agriculture, ecosystems & environment*, 123(4), 317-327.

anderzijds voor turbulentie die ontstaat wanneer de lucht afgeremd wordt door de vegetatie. Dit zal eraan bijdragen dat in de lucht aanwezige dampen en aerosolen voor een deel op veel grotere hoogte zal verwaaien en dat de concentratie potentieel schadelijke stoffen daalt door de turbulente menging van de met drift belaste lucht en schone achtergrondlucht^{55, 56}. Op leefniveau betekent dit een lagere blootstelling aan de schadelijke stoffen.

Kortom, gewasbeschermingsmiddelen hebben op deze afstand met name hun mogelijk negatieve gezondheidseffecten via inademing van de aerosolen. Ondanks dat de windhagen slechts beperkte remming bieden aan deze kleine aerosolen, zal een dichte windhaag zorgen voor een verbeterd leefklimaat.

---

⁵⁵ Van Blokland, G., Hooghwerff, J., & Tollenaar, C. (2009). Impact of screens on air quality. Final report of a study on the performance of (sound) screens on the air quality along highways; Invloed schermen op de luchtkwaliteit. Eindrapport onderzoek naar de werking van (geluids) schermen op de luchtkwaliteit langs snelwegen. Weliswaar heeft dit onderzoek betrekking op dampen en aerosolen afkomstig van het wegverkeer, maar qua fysische eigenschappen van deze dampen en aerosolen vergelijkbaar.⁵⁶ Zie in die lijn ook: ABRvS 6 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1741 ov. 16: de Afdeling overweegt dat een volledig dichte muur aanemelijkerwijs 99% driftreductie kan bieden. Door de dichte muur zal wind versnellen als deze over de muur heen blaast, waardoor per saldo dampdrift sneller wordt verdund in de buitenlucht.

⁵⁶ Zie in die lijn ook: ABRvS 6 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1741 ov. 16: de Afdeling overweegt dat een volledig dichte muur aanemelijkerwijs 99% driftreductie kan bieden. Door de dichte muur zal wind versnellen als deze over de muur heen blaast, waardoor per saldo dampdrift sneller wordt verdund in de buitenlucht.

6. Conclusie

6.1. Résumé

De Europese regelgeving gaat uit van een hoog beschermingsniveau tegen blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen in de rol van mensen als consument, toepasser en omwonende. Kwetsbare personen worden hierbij als normpersoon gehanteerd. Aanvullend volgt uit het Unierecht de plicht om extra voorzorgmaatregelen te nemen. Nederland heeft deze extra voorzorg geïmplementeerd in de vorm van een bronmaatregel (verplichte hogere driftreductie bij het spuiten van gewasbeschermingsmiddelen) en niet in de vorm van een overdrachtsmaatregel (afscherming of extra afstand).

In voorhanden wetenschappelijke onderzoeken is in Nederland niet gebleken van gezondheidseffecten van niet consumptieve blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen, ook niet voor wat betreft omwonenden. Ook is niet gebleken van hogere blootstellingen dan waarmee rekening wordt gehouden bij het toelaten en herbeoordelen van gewasbeschermingsmiddelen.

In het kader van planologische besluitvorming dient evenwel blijkens diverse uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak aanvullende voorzorg te worden ingebouwd. Dit vanwege wetenschappelijke onzekerheid op het vlak van onder meer toxicologie. In lijn daarmee zal in onderhavige situatie uit voorzorg worden voorzien in afscherming en/of extra afstand tot agrarische gronden voor de nieuwe woonpercelen.

De beoogde woon-zorgvoorziening grenst ten noorden en oosten aan agrarische bestemmingen. Rondom is sprake van teeltpercelen. Hierbij kan akkerbouw of lage sierteelt als representatieve invulling van de maximale planologische situatie worden beschouwd. Verwezen wordt naar paragraaf 2.3.3 en 5.1.

De beoogde planologische wijziging vraagt met name de aandacht vanwege direct aangrenzende gewaspercelen ten noorden en oosten. Immers de gronden ten westen en zuiden bevinden zich door tussengelegen weg en waterkering op enige afstand en bovendien gelden voor deze buitendijkse gronden teelt- en spuitbeperkingen.

De huidige situatie is deels vergelijkbaar met hetgeen de Afdeling bestuursrechtspraak heeft overwogen in de uitspraak Buitenhuisweg I⁵⁷. In die zaak was sprake van een planologisch besluit welke geen effect had voor de driftgevoeligheid van gronden. In dit geval is daar eveneens sprake van, voor zover het gevraagde planologische besluit geen effect zal hebben voor de mate van bescherming of het driftblootstellingsrisico van personen.

6.2. Voorzorgbeginsel

Vanuit een oogpunt van het bieden van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat (een evenwichtige toekenning van functies aan locaties) is relevant dat uit voorzorg wordt gekozen voor het aanbrengen van een afscherming in combinatie met gebruiksbeperkingen waarmee blootstelling aan druppeldrift

op de woon-zorgvoorziening met bijbehorend erf en tuin wordt voorkomen. Verwezen wordt naar paragraaf 5.4.

Immers bij de beoordeling van het gezondheidsrisico dient het voorzorgsbeginsel te worden gehanteerd. Zoals ook volgt uit de aangehaalde onderzoeksgegevens, is er in Nederland niet gebleken van negatieve effecten op de gezondheid vanwege blootstelling aan drift onder het regime van het Unierecht. Desalniettemin zijn er voldoende redenen om rekening te houden met de mogelijkheid dat niet consumptieve blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen een nadelig effect op de gezondheid kan hebben. Om die reden geldt vanuit het voorzorgsbeginsel de plicht om in planologische besluitvorming het driftblootstellingsrisico zo klein mogelijk te maken/houden.

Gelet op de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak kan door toepassing van afscherming een kortere afstand worden toegelaten om vanuit het voorzorgsbeginsel een planologisch aanvaardbare situatie te bereiken. Dat is ook in onderhavige situatie de aangewezen maatregel. Optimalisatie, onderhoud en instandhouding van het vanggewas op de relevante erfgrenzen kan als (voorwaardelijke) verplichting worden opgenomen.

6.3. Maatregelen

6.3.1. Gronden ten zuiden en westen

De gronden ten zuiden en westen bevinden zich op ruim voldoende afstand van het perceel Nachtegaalweg 1, mede gelet op de hier geldende teelt- en spuitbeperkingen en het -beperkte-hoogteverschil door de aanwezige waterkering.

6.3.2. Gronden ten oosten

Voor de gronden ten oosten is sprake van de keuze om hier een spuitverbod in te voeren (aanduiding 'spuitvrije zone' in afbeelding 11). Meer bepaald komt dit verbod neer op integrale behandeling van een teeltperceel met een spuitmachine. Aangezien sprake is van gronden die in eigendom zijn van de initiatiefnemer, is dit in geen enkel opzicht te beschouwen als een beperking van rechten van derden, zoals bedoeld in paragraaf 1.1.

6.3.3. Gronden ten noorden

Voor de gronden ten noorden is sprake van de keuze om op eigen terrein een gebruiksbeperking in te voeren voor gronden gelegen op minder dan 30 meter tot dit gewasperceel (in afbeelding 11 zijn deze gronden aangeduid met 'andere, niet gevoelige functie'. Ten opzichte van de bestemde situatie wordt hiermee de afstand tussen dit agrarische perceel en de driftgevoelige functie vergroot. Dit impliceert dat de potentiële toekomstige beperkingen bij de agrarische exploitatie van deze gronden zullen afnemen in vergelijking met de huidige situatie. Meer bepaald zal dit terreindeel dus niet meer mogen worden gebruikt voor functie die reguliere menselijke aanwezigheid insluiten. Concreet mogen deze gronden alleen nog worden gebruikt voor parkeren en daarnaast cultuurgrond en vergelijkbare functies waarbij de gronden hoogstens kortstondig worden betreden cq. alleen betreden mogen worden voor aanleg, onderhoud en instandhouding van die functie, niet voor overig menselijk verblijf.

Bedoelde afstand van 30 meter is in de gegeven locatiespecifieke omstandigheden voldoende om een planologisch inpasbare situatie te bereiken. Zoals beschreven in paragraaf 3.2.1 hoeft op een dergelijke onderlinge afstand immers geen rekening meer te worden gehouden aan druppeldrift.

Bovendien is ook sprake van de keuze om afscherming toe te passen. Deze afscherming zal hierbij aan de volgende eisen voldoen.

Positie en overlengte afscherming

Gelet op het feit dat op deze agrarische gronden pas op meer dan 30 meter rekening moet worden gehouden met eventuele opwaarts en zijwaarts gerichte gewasbehandelingen, heeft het geen meerwaarde om een afscherming te plaatsen waarmee eventuele druppeldrift van boomgaarden of boomteelt kan worden afgevangen. Immers op een afstand van 30 meter spelen driftdruppels geen rol van betekenis meer en zal enkel dampdrift relevant zijn.

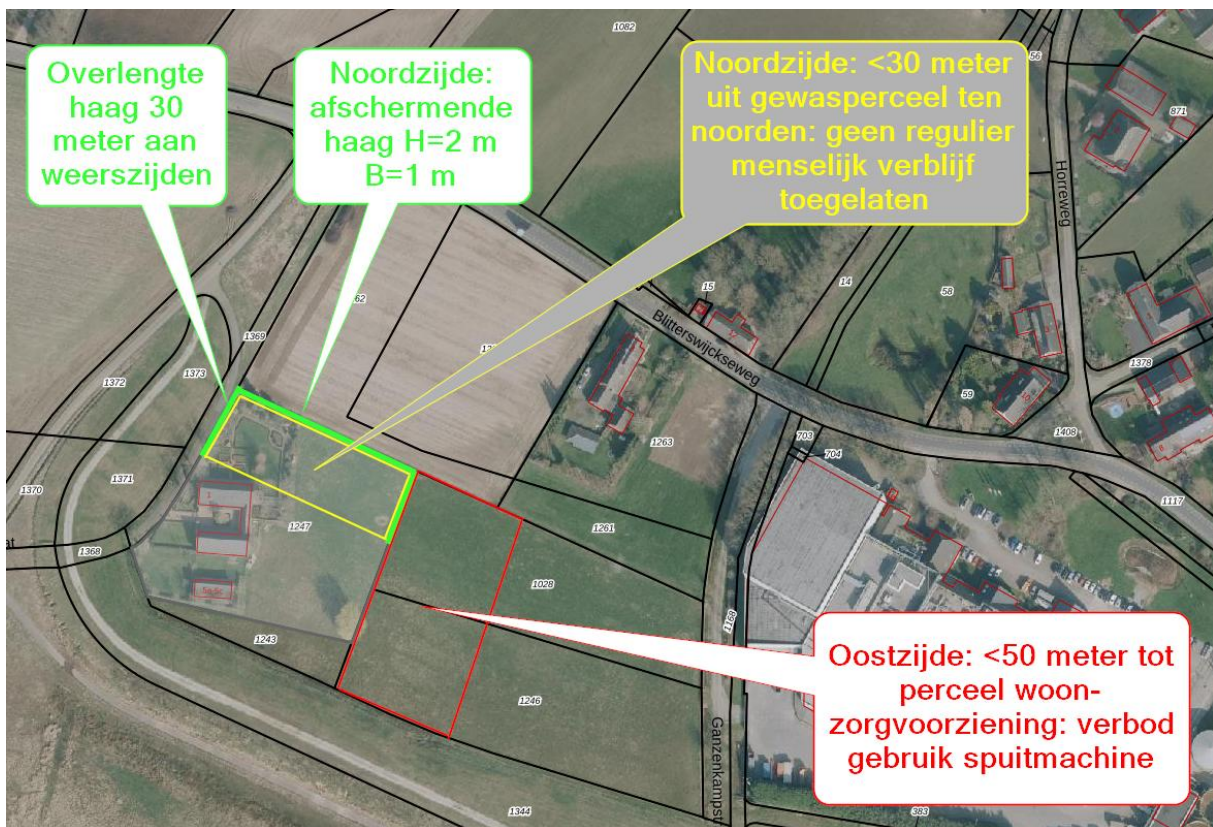
Er wordt dus afgeschermd voor laagblijvende teelten waar uitsluitend neerwaarts op gespoten wordt. Er is sprake van de keuze om daar waar de afstand tussen gewaspercelen en het woon-zorgperceel kleiner is dan 30 meter, een afscherming in de vorm van een haag te plaatsen. Dit kan worden bereikt door de afscherming door te trekken vanaf de gedeelte perceelgrenzen.

Overhoogte en verdere configuratie

Qua hoogte van de afscherming dient te worden gekozen voor een overhoogte van 0,5 meter boven het aanliggende gewasperceel (zie paragraaf 5.4). Gelet op een maximale hoogte van 1,50 meter voor sierteelt en akkerbouw betekent dit een hoogte van 2 meter.

Aangezien ook sierteelt als representatieve teelt geldt, dient rekening te worden gehouden met gewasbehandeling buiten het volbladseizoen (zie paragraaf 2.4.3 en 5.1). Er dient om die reden te worden gekozen voor een niet bladverliezende soort (liguster, hulst, laurier, haagbeuk etc.). Een haag met een breedte van circa 1 meter zal een zodanige bladdichtheid kunnen bieden dat driftdruppels hiermee worden afgevangen.

Verwezen wordt naar afbeelding 12 waar de drie maatregelen zijn gevisualiseerd. Hieronder wordt verder een concept regeling voorgesteld om deze drie maatregelen te vatten in vergunningvoorschriften en/of bepalingen in het Omgevingsplan.

Afbeelding 12: overzicht geadviseerde maatregelen (ondergrond: DSO)

Optie voor een regeling

“1. In afwijking van het bepaalde in <...> is het (doen/laten) gebruik(en) van <de woonzorgvoorziening> uitsluitend toegestaan als binnen <3> maanden na verlening van deze vergunning een afschermende haag is geplaatst op de erfgrans met de betreffende agrarische gronden <overeenkomstig de rapportage van Adromi/zoals aangegeven op de tot deze vergunning behorende tekening>. Deze haag moet worden aangelegd en aansluitend kwalitatief en kwantitatief in stand worden gehouden opdat wordt voldaan aan de voorwaarden in het tweede lid van dit artikel.

2. De afscherming als bedoeld in het eerste lid dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- a. minimaal 1 meter breed;
- b. minimaal 2 meter hoog;
- c. aanwezigheid van horizontale aaneengeslotenheid (tussen bomen/struiken van het vanggewas);
- d. aanwezigheid van verticale aaneengeslotenheid met uitzondering van de onderzijde welke tot een hoogte van maximaal 30 cm openingen mag bevatten (vanwege afsterven onderste bladeren door concurrentie met grassen en onkruiden);
- e. de afscherming dient door te lopen tot 30 meter uit bedoelde agrarische gronden.

2. Op gronden, voorzien van de aanduiding ‘Geen regulier verblijf’ is regulier menselijk verblijf niet toegelaten. De gronden mogen enkel worden betreden voor aanleg, onderhoud en instandhouding van cultuurgrond, met het oog op ontsluiting en ten behoeve van het parkeren

van motorvoertuigen. Voorzieningen voor regulier menselijk (tuin)gebruik, zoals terras, speelvoorziening, moestuin, droogmolen en dergelijke, zijn op gronden met deze aanduiding niet toegelaten.

3. Op gronden, voorzien van de aanduiding ‘Geen professionele toepassing’ is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet toegestaan indien sprake is van integrale gewasbehandeling (het zonder onderscheid bespuiten van het gehele perceel)”